

arella i rebitlla pel sol / lo gegant orgullós que se creia lo sol / a se poguer burlar de tota *ventagada*», Saisset (*Catal. d. R.*, 237); Aina Moll recollí a Eiv. *ventegada* «vendaval» i *ventegar* id. (RFE xli, 370); «si és que la gavina / no comença a cridar, / el cel s'enteranyina i du-la el *ventegà*», Is. Macabich (en Villangómez, Ll. d'Eiv., 89). «Una *venteguera* maleita que, allà on toca, talla i salseix i fins socorra», BDLC VIII, 4. *Ventegassa*.

AlcM ens deixa estupefactes en fer-nos a saber que han recollit «*ventàguel*: vent de llevant» isolat en un poble de la Noguera (Castelló de Farfanya): *VENTUS AQUÍLO* ('tramuntana' en ll. clàssic) oi? O *AQUÍLUS* 'bru fosc'? «Too good to be true...». Voldríem veure la cèdula; o, millor, oir-ho: mal que no siguem com Sant Tomàs, suposaríem una mala lectura d'una nota sobre *ventaguer* (= mall. i ross.).

Ventejar [Lab.], i cites mall. i comarcals en *DAG*. i *AlcM*, ja en Eiximenis: «cant aquests grassos són plens, que bufen e suen --- les orelles lurs fumen --- e'l ventre los pesa, que amvides lo poden regir; l'estómac los dol e la *venteja* ---», *Terç* (NCL. III, 19.31; i en un altre passatge 'fer pets'. Evitar l'ús bàrbar en *vantar-se* (VA) i de *bandejar*. *Venteig*. *Venter*. *Ventrola*. *Venticell* italianisme abusiu.

Ventijol, el més viu d'aquests atenuatius: «faeren la via de Cadaqués, que'l *ventijol* era defora a l'eixaloqueu», «e lo *ventijol* mès-se defora e feren vela totes vint-e-dues», Muntaner, §§ 130, 131, així l'ed. Bofarull, *ventitjol* en l'ed. Casac. (iv, 37.6, 44.2), grafia que no inspira confiança, la pron. cat. or. és *bentižól* (no pas *igól AlcM*); «Aurons y lladoners també sospiran / --- / quan veuen sec, sense color ni vida, / aquell cos que 's gronxava com florida / palmera, al bes suau del *ventijol*: / de Besalú la bella flor, marcida / quan s'obria tot just als raigs del sol», *Canigó* IX, 43c, «un *ventijol* ben calentó que mos pegava de cara», BDLC XI, 37; «Migjorn és un vent fort, *garbí* ve d'allí mateix, però és un *bentiçolét*» Perelló de l'Albufera (1962).

Ventir, pall., V. *eventir*. *Ventis*, -issa, 'que voleia al grat del vent' o s'ho enduu, 'passatger, efímer' [Ruyra, 1903]: *Falles ventisses*, títol del seu llibret de versos, *flor ventissa* (*Marines y Boscatges*=*Pinya de Rosa* I, 181); «pobres ocellets!... queien pesadament en terra, com fruita *ventissa*» (*La Parada*, 63): encara que a Fabra li passés per ull, no manca de vitalitat en el parlar comú, i és un bo i suggerent epítet de la llengua literària (Sagarra; «Escriu crítiques de literatura, de música, d'art, síntesis biogràfiques; alguns treballs hauran estat *ventissos*, però en general tot el que escrivia és en l'ambició de durar», D. Guansé, pròleg a les O. C. de Coromines, p. 17).

Ventisca [Labèrnia 1840] molt menys viu en la nostra llengua (si bé recolzant en *nevisca*, *ploviscar*) i més local, que en cast., on és una paraula de sempre [S. XIII]; *ventiscar*; són termes sobretot val., car tot i no haver generat en la nostra llengua un mot essencial com el cast. *ventisquero* 'congesta', ha pres arelles valencianes el derivat *ventisquer*.

Així o *ventixcler*, a les muntanyes valencianes, en gran part es concreta a designar la nevera, o pou de neu, útil i aprofitat per a fins curatius o refrescants: en aquest sentit registra el *DAG*. *ventixcler* en fonts dels Ss. XVI-XVII, i jo ho he sentit en serres valencianes del N., S. etc.: el *Passet del Ventisquer* és un dels graus per accedir a la capçada de l'Aitana (Sella, 1963); en els Rebalsadors hi ha la *Bassa 'l bentsiskér*, cara a la Falaguera (Serra de Cald., 1962); per alt de Xodos n'hi ha alguns: «un *bentsiskér* és un dipòsit de neu, ací hi portàem la neu en sàries i la tapàem en palla» (1961); de cap manera, però, no trobo aconsellable o lícit usar-lo en concurrència amb el general i noble mot nostre *congesta* (seria raonable distingir: *congesta*, acumulació muntanyenca, terme topogràfic i alpestre, d'ús general; i per a l'arreplic utilitari, segons les preferències regionals, *ventisquer*, -*ixquer*, *nevera* o *pou de neu*).

Ventol mallorquí. +*Ventola* 'certa mena de xarxa o ormeig pescatori' tort.: «que varietats de noms de eixàrcies --- tenen bolicés ---, nances, camallo<n>chs, mornells, sepieres, *ventoles*, salabres, mànegues estorionals ---», 1555, CDespuig, *Collo. d. l. Ci. d. Tortosa* (VI, ed. Eulàlia Duran, 1981, 188.2). *Ventolà* 'volander, inconstant, voluble, frívol' [fi S. XII]: «--- axí matex s'és huy en Catalunya, car als cuns locs, diu hom que les gents són pus coratgoses, en altres pus avari-cioses, en altres pus aguts, e altres baraters, e altres pus plans, e altres pus *ventolans*, e altres pus malicioses ---», Eiximenis (*Terç*, NCL. II, 15.23). *Ventolí*: «un *ventolí* europeu feia ajuntar en l'aire les rames de totes les grans espècies vegetals» (*ventijol* d'Europa a la costa d'Alger), Gabr. Alomar, *Un poble que 's mor*, 47.6f.).

Sovint pejoratiu: home frívol, dona provocant: «si poràs prestar alg. c. no la vullés prometre dues vegades, per tal que, volent ésser vist bo, no sies vist *ventolà*» (*Llibre de Cató*, ms. S. xv, *CoDoACA* XIII, 307); «altra scal' a castedat: los scalons són, no haver los ulls *ventolans* ---»; «alçà o levà los ulls Jh. Xrist: e sí, no portava los ulls *ventolans* mas inclinats baix; nota bona doctrina a tots: los ulls baxos...», StVicentF (*Quar.*, 288.103, 173.72); i altres cites, dels Psalms, Pere Martines etc. en *DAG*. i *AlcM* (però en el pretès refrany cit. *DAG*. es tracta del nom del llogaret de *Ventolà*, de la Vall de Ribes); no el sé viu en cat. or. com creu *AlcM*, però sí mall. 'volander, inconstant', BDLC IX, 320, els NLL *Ventolada* (??, no Lab.).

Ventolari cat. occ. (*DAG*), i mot predilecte de la VCatalà (que grafia *vantolari*, *Caires Vius*, 245; *La Mare Balena*, 11; però no és jactanciós sinó 'inflat', ni té a veure amb *vantar*, sinó encreuament de *ventolà* amb *voltari*). *Ventolejar*, tort. i val., mall., aquí intr. 'gronxar-se, balandrejar-se' (*DAG*., cobla pop. *AlcM*), altrament tr. 'orejar, airejar, esventar': «una d'eixes cases de poble --- una algorfa de molt d'asgambi, en finestres aubertes als quatre caires --- necessita estar molt *ventolejat*, perquè allí s'hi guarden les collites ---», Vergés Paulí (*Espurnes* v, 16, cf. *ESGAMBI*); «escampar, cendre, *ventolejar*, anar a la redona», MGa-